

використання сучасних науково-інформаційних, техніко-технологічних, організаційно-економічних та соціально-політичних здобутків.

Виведення національного аграрного сектора на рівень сучасних світових стандартів потребує збалансування аграрними виробниками різних організаційно-правових форм господарювання економічних, соціальних та екологічних інтересів на основі поєднання приватної форми власності та колективних форм організації виробничо-господарської діяльності, параметри якої (кількісні, якісні, структурні та цінові) узгоджені з ринковими вимогами та спрямовані на задоволення поточних та стратегічних потреб вітчизняного селянства.

Відтак соціально-економічні перспективи подальшого розвитку аграрного сектора потребують нарощування підприємницької активності суб'єктів господарювання, підвищення ринкової результативності та збільшення економічної ефективності виробничо-господарській діяльності. Посилення конкурентоспроможності фермерських господарств, функціонування яких здійснюється в спільній з іншими сільськогосподарськими підприємствами ринковій ніші, потребує подальшого нарощування ними ресурсного потенціалу, зміцнення ринково-підприємницької функції та використання сучасних організаційно-економічних механізмів господарювання. Перспектива збалансування інтересів учасників аграрного ринку передбачає посилення в них ринково-підприємницьких функцій, заохочення до участі в сільському кооперативному русі, концентрацію та спеціалізацію виробничо-господарської діяльності, розвиток ринкової інфраструктури в сільській місцевості, диверсифікацію виробничо-обслуговуючої не сільськогосподарської діяльності, широке використання в практиці господарювання сучасних науково-технічних здобутків.

Чирва О. Г.,

д. е. н., професор,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ

Побудова та розвиток постіндустріального суспільства тісно пов'язана з прогресом у сфері інформаційних технологій і формуванням економіки знань.

Україна відстає в цій сфері не лише від економічно розвинених країн, але і від частини тих, що розвиваються, займаючи місце в сьомому десятку країн. Для прискорення розвитку високотехнологічних і наукомістких галузей

народного господарства, і передусім сфери ІТ, необхідно здійснити суттєві якісні перетворення, екстразаходи, наслідком яких стане її зростання не на відсотки, а в рази. Можливі напрями таких перетворень є такі:

1. Для ІТ-організацій необхідно ввести податкові та митні пільги, перевести їх на офшорний режим. Корисним є досвід Індії та Ірландії, які за 10 років добилися небаченого стрибка завдяки цим заходам.

2. Підвищення кваліфікації кадрів з інформаційних технологій (підготовка, перепідготовка) як за рахунок певних державних дотацій, так і на комерційній основі.

Спираючись на величезну учбову базу, за сприяння держави можна було б у найкоротші терміни організувати широку підготовку і перепідготовку кадрів, у тому числі найвищої кваліфікації. Слід налагодити кооперацію із західними учбовими центрами, які охоче на це погоджуються.

3. Усунення адміністративного тиску на ІТ-бізнес з боку державних органів.

Для цього необхідно:

а) у короткий термін прийняти законодавство, аналогічне західному, по інтелектуальній власності, включаючи заходи, що гарантують його неухильне виконання на усіх рівнях державної ієрархії;

б) упорядкувати реєстрацію і сертифікацію, звільнивши її від багаторівневості та поставивши на законну базу, що буде перешкоджати свавіллю чиновників і корупції;

в) сформуванню нормального конкурентного середовища, ліквідувавши нерівні умови конкуренції між державними і приватними компаніями з метою зниження цін на доступ до Інтернету, щоб вони були не вищі ніж у зарубіжних країнах;

г) поставити під жорсткий контроль виконання усіх пунктів Окінавської хартії, особливо в частині регулювання інтелектуальної власності, забезпечення загальноприйнятого доступу до Інтернету, стимулювання інформаційних технологій, використання ІТ в діяльності держапарату і лібералізації криптограм;

д) створити для вітчизняних фірм такі ж сприятливі умови експорту і імпорту, як в передових зарубіжних країнах.

4. Підвищення ролі асоціацій в області інформаційних технологій.

5. Перехід на західні системи сертифікації якості.

Серйозні експортні контакти українських ІТ-організацій, їх взаємодія із західними партнерами отримають поширення тільки тоді, коли перші матимуть загально визнані сертифікати якості.

6. Створення системи ІТ-інкубаторів і технологічних парків з режимом вільних економічних зон.

ІТ-інкубатори і технопарки дозволять за помірну орендну плату при пільговому маркетинговому, консультаційному, фінансово-бухгалтерському, адміністративному й іншому обслуговуванні сконцентрувати в них перспективні розробки, які зможуть принести комерційний результат.

7. Фінансове забезпечення розвитку ІТ-бізнесу.

У розвинених країнах фінансування процесу створення і розвитку інноваційного підприємства відбувається за рахунок коштів венчурних інвестиційних фондів. Як правило, ці фонди отримують дохід від продажу своєї долі в капіталі нового підприємства при його виводі на первинне розміщення акцій на фондовому ринку або при продажі стратегічному інвесторові. Однак, з огляду на нерозвиненість відповідних механізмів в Україні, особливе місце в налагодженні фінансування нової економіки, як іноді називають сферу інформаційних технологій, відводиться державі:

– держава сама могла б виступити великим замовником продукції інформаційних технологій для «електронної України», тобто для самих державних органів, державних підприємств і організацій, потреба в розробці програм автоматизації та інформатизації для яких теж є нагальною;

– держава могла б багато що зробити для полегшення виходу українських ІТ-компаніям на зовнішній ринок. Доцільно здійснювати пряму держпідтримку участі наших організацій у міжнародних виставках, організації зарубіжних відділень, передусім по торгівлі. Варто враховувати, що без присутності в провідних країнах не можна розвинути інформаційні технології, бо переважна більшість досягнень, які потрібно використовувати, виникають саме в цих них;

– держава може сприяти залученню в Україну іноземного капіталу в ІТ-бізнес, заохочуючи шляхом надання податкових, митних та інших пільг як прямі вкладення, організацію в Україні іноземних компаній відповідного профілю, технологічних інкубаторів і парків, так і формування венчурних фондів, інвестиційних компаній, спеціалізованих банківських кредитів тощо;

– через державні банки держава могла б налагодити пільгове кредитування проектів з впровадження і розвитку інформаційних технологій, притягаючи з цією метою за допомогою синдикованих кредитів фінансові кошти приватних іноземних банків та інвестиційних компаній, створивши для цього привабливі умови. Дуже важливі кредити малим технологічним фірмам, без чого вони не можуть успішно розвиватися.

– через інструменти регулювання фондових ринків держава могла б

сприяти швидкому виходу на відкритий ринок великих ІТ-компаній України – спочатку на вітчизняний, а потім і на фондові ринки інших країн.

Таким чином, теоретичні розробки з розвитку інформаційних технологій в ХХІ ст. фокусуватимуться на наступних головних напрямках: управління знаннями, швидкість ухвалення рішень, управління талантами, співпрацею і комунікаціями, формування організаційних структур, встановлення стандартів на використання Інтернет-технологій, підвищення відкритості в обміні інформацією і знаннями, розвиток лідерства.

Шульга В. І.,

к. е. н., доцент,

Східноєвропейський університет економіки і менеджменту (м. Черкаси)

НЕБЕЗПЕКА ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ОСОБИСТІТЬ

В основі розвитку людського суспільства лежить виробництво матеріальних і духовних благ, інших цінностей, цілісна сукупність яких забезпечує умови життєдіяльності людини. Будь-яке суспільство, особливо високорозвинуте сучасне, являє собою соціальну систему. Соціальна система – це складноорганізована впорядкована цілісність, що включає окремих індивідів та соціальні спільноти які об'єднані різноманітними зв'язками і взаємовідносинами, специфічними за своєю природою.

Важливою підсистемою суспільства, основою соціальної системи є економічна система. В ході виробництва, розподілу, обміну та споживання благ між учасниками цих процесів складаються, і постійно вдосконалюються, різноманітні за своїм змістом економічні відносини. Останнє виявляється через економічну поведінку суб'єктів господарювання. Конкретна історична сукупність економічних відносин, що відповідає системі продуктивних сил і взаємодіє з нею, розвивається на основі дії як об'єктивних економічних законів, так і суб'єктивних факторів, визначає сутність економічної системи суспільства.

Отже, економічна система – це сфера функціонування продуктивних сил і економічних відносин, взаємодія яких характеризує сукупність організаційних форм та видів господарської діяльності [1].

Центральне місце в соціально-економічній системі належить людині. Як головна продуктивна сила, уособлення економічних та соціальних відносин, суб'єкт і об'єкт господарської діяльності, носій і реалізатор соціальних та економічних потреб та інтересів вона поєднує і узгоджує функціонування всіх